

De Palmstad: reisverslag najaar 2016

Een maand duurde de najaarsreis van De Palmstad in 2016. Herlina heeft Bert alle projecten laten zien en hem voorgesteld aan heel veel bij de stichting betrokken mensen. De verhalen kwamen daarmee voor hem tot leven. Een groot deel van de reis was Hanna van Leeuwen in hun gezelschap.

Centraal in het programma stond het bezoeken van alle projecten en activiteiten van De Palmstad. Kern daarvan was het ontmoeten van de mensen; de kinderen, de moeders, de juffen, de helpers en vrijwilligers, de projecttrekkers en het bestuur van onze zusterstichting Kota Palem Indonesia. Het eerste deel van de reis bestond uit het ontmoeten van contacten in Jakarta. Daarna ging de reis naar Pulang Pisau, waar de meeste activiteiten van De Palmstad plaatsvinden. Vervolgens verbleven Bert, Herlina en Hanna een paar dagen in Palangkaraya. Het laatste deel van de reis speelde zich weer in Jakarta af.

We mogen terugkijken op een gezegende reis waarin de banden met de mensen in Indonesië zijn aangehaald. Een band die nog meer betekenis heeft door de band die we gezamenlijk met God de Vader, de Zoon en de heilige Geest hebben.

God vindt het belangrijk dat we voor alle mensen bidden. Hij is onze redder. Hij wil dat alle mensen gered worden en dat iedereen de waarheid leert kennen. Dit is de waarheid: Er is maar één God. En de enige die mensen bij God kan brengen, is de mens Jezus Christus. Hij gaf zijn leven om alle mensen te redden. Dat nieuws wordt nu verteld, op het moment dat God bepaald heeft.

1 Timoteüs 2 : 1 - 6

Jakarta

Vrijdagavond 7 oktober vertrekken Bert en Herlina van Schiphol. Het is al vroeg in de avond van zaterdag 8 oktober als ze in Jakarta aankomen. Ze logeren bij Kiekie, een broer van Herlina. Zondag is er meteen al een ontmoeting met Amos, onze onderwijsadviseur. Ook de neef van Herlina en diens vrouw, die architect is, komen langs. Ze heeft de bouwtekening voor het gemeenschapshuis bij zich. Geweldig dat we die nu al klaar hebben liggen. Fijn dat we zo enthousiast geholpen worden.

Op zondag en maandag verkennen we de wijk waar KieKie en zijn vrouw Miming wonen. Zondagochtend nemen ze ons mee naar Ancol, een recreatiegebied in Jakarta. Verder bezoeken we zijn elektronicawinkel en een mall in de buurt. We krijgen zo een aardige indruk van Jakarta. Er is veel ten goede veranderd de laatste jaren. Beter waterafvoer, schonere straten,..... Maar het is nog wel razend druk.

We ontmoeten deze eerste week onder andere een bevriende kapper (Ricky), die ons een hele stapel kinderboeken schenkt.

op bezoek bij kapper Ricky

ontmoeting met Amos

bestuderen van de tekeningen van het gemeenschapshuis met de vrouw van Herlina's neef

met Kiekie en Miming bij Ancol

de winkel van Kiekie

uitzicht vanaf de berg bij Bandung waar de crematie van de broer van Herlina plaatsvond

het complete reisgezelschap bij Paula

*ontmoeting met Maria, de moeder van Paula
even bij Eva langs*

Woensdagmiddag 12 oktober halen we Hanna op van het vliegveld. We gaan met haar met de taxi naar Paula. Herlina en Bert gaan na een uurtje terug naar het huis van Kiekie. De ochtend erop gaan we namelijk naar Bandung. Eerder die week is een andere broer van Herlina (Kim Pek) overleden. We maken samen met de familie de crematie mee. Herlina mag spreken tijdens de dienst die daaraan vooraf gaat. Al met al een hele bijzondere gebeurtenis en heel bijzonder dat we er bij kunnen zijn.

Vanuit Bandung gaan we naar Paula in Jakarta. Bij haar logeren we een paar dagen. We ontmoeten ook haar moeder Maria, die we kennen uit de periode dat zij in Rotterdam woonde. Op de 15e oktober gaan we verder, nu naar Carla.

Vooraf maken we nog even kennis met Eva bij haar eetstalletje in de buurt van Paula. Daarna is het nog een uur rijden naar Carla. Zij is de voorzitter van onze zusterstichting Kota Palembang Indonesia. Bij haar thuis hebben we een bestuursvergadering. Daar bespreken we de lopende zaken en de plannen voor de komende tijd. Zondag is een echte rustdag. We komen een beetje bij van de eerste hectische week.

bestuursvergadering bij Carla thuis

ontspannen bij Carla in de wijk

uit eten met Pauline

gezellig pakketjes maken voor de gevangenen

het team bezoekt de gevangenis

Hanna spreekt en Amos vertaalt

Maandag gaan we door naar Pauline. Zij is een adviseur van de overheid in Jakarta. Ze vertelt ons veel over haar werk en kerk. We bezoeken met haar een soort duurzaamheidspark in de wijk waar ze woont. Bij haar thuis maken we pakketjes voor de gevangenen die we de volgende dag zullen bezoeken. Pauline wilde graag met ons mee naar de gevangenis. Vooraf halen we op de school AlphaOmega nog meer spullen voor de pakketjes voor de gevangenen.

Het bezoek aan de gevangenis doen we onder begeleiding van Humala. Hij is gevangenisdominee en komt er elke week voor een dienst. Het is heel bijzonder die dienst mee te mogen maken. Er zijn zo'n zeventig mannen. Allemaal zitten ze vast voor drugsdelicten. Ze komen van overal uit de wereld. Onder andere uit Afrika en Europa. Herlina, Hanna, Pauline en Bert delen het woord. Amos vertaalt waar nodig. Het is een complete dienst. Met een bandje dat vrijwel alleen uit gevangenen bestaat.

Na het bezoek aan de gevangenis gaan we snel naar Kiekie. We moeten de koffers inpakken voor Kalimantan, want de ochtend erop gaan we al heel vroeg verder op reis.

Pulang Pisau

De vlucht op woensdagochtend 19 oktober van Jakarta naar Banjarmasin op Kalimantan verloopt voorspoedig. Het is een vlucht van een kleine twee uur. Anis staat ons in Banjarmasin al op te wachten. Na een heerlijke maaltijd in een restaurant in die grote havenstad, rijdt ze ons naar Pulang Pisau. Het is een reis over de Trans Kalimantan Weg. Die voert ons langs en over een hele reeks kleine en grote rivieren. Aan de rand van Pulang Pisau gaan we eerst bij een andere stichting langs. Die richt zich onder andere op ecologische tuinbouw. Erg interessant en leerzaam. We gaan zeker van hun kennis en ervaring gebruik maken.

We zoeken in Pulang Pisau een onderkomen en komen terecht in een hotelletje met de naam Reformasi. Het bestaat pas een paar maanden. De vrouw die het runt heeft zelf geen hotelervaring. Maar ze doet alles erg gastvrij en wil graag van ons bijleren. Ze is moslim. In een gesprek later deze week heeft ze de Here Jezus aangenomen en gevraagd om een Bijbel.

Aan het begin van de avond gaan we naar de kerk van Yuli waar een samenkomst is. Na de dienst eten we met een groep mensen in een restaurant in het centrum van Pulang Pisau.

samen eten na de dienst in de kerk van Yuli

een hele vracht spullen in de auto van Anis

lekker eten in Banjarmasin

op bezoek bij een duurzame stichting aan de rand van Pulang Pisau

Tijdens onder verblijf in Pulang Pisau krijgen we een aardige indruk van die plaats. De kern ervan is een strook bebouwing langs een grote rivier, je vindt daar allemaal tokootjes. De Jalan Trans Kalimantan gaat dwars door het gebied van Pulang Pisau heen. De bebouwing langs deze weg groeit snel. Ook de wegen er dwars op en parallel er achter, groeien snel. Stel je voor dat hier twintig jaar geleden nog geen auto's waren en het vervoer van goederen en mensen helemaal op boten was aangewezen. De ontwikkeling gaat erg snel. Mooi om te zien.

aan de rivier bij Pulang Pisau

Onze kleuterscholen liggen zo'n vier kilometer van elkaar verwijderd. Nu nog een beetje aan de rand van Pulang Pisau, maar als de ontwikkeling van de plaats zich in zo'n tempo voorziet, zijn ze steeds beter bereikbaar.

Het is mooi om te zien dat de bewoners van Pulang Pisau zelf allerlei initiatieven nemen. De vrouw van ons hotelletje is geen uitzondering.

een straatje richting de rivier

shoppen bij de tokootjes bij de haven

de kade van de rivier bij Pulang Pisau

een in het museum van Banjarsmasin bewaard gebleven voorbeeld van een prauw

de juffen van Kota Palem 2

We zijn al met al ongeveer een week in Pulang Pisau en we gaan alle projecten bij langs. We maken kennis met de juffen en de kinderen op beide kleuterscholen. Hanna doet allerlei creatieve dingen. Ze maakt onder andere een muurschildering in Kota Palem 2 en laat de kinderen kennismaken met vingerverven. De kinderen zijn echt gek op haar. Zelfs als we in ons hotelletje zijn zoeken de kinderen uit de buurt ons op. Hanna doet spelletjes met ze.

sorteren van de Engelse lesboeken van kapper Ricky

Bert geeft een soort aardrijkskundeles op beide scholen en Herlina geeft een cursus over het geloof aan de juffen. We ruimen ook veel tijd in om met de juffen en helpers te praten.

Terwijl we er zijn plaatsen de man van Ibu Putri en een vriend een bamboehak om het nieuwe deel van het terrein van Kota Palem 2.

We hebben aan beide mannen gevraagd of Herlina voor ze mag bidden. Ze hebben allebei de Heer Jezus aangenomen.

de jongste klas van Kota Palem 2 met de batik uniformen die ze op woensdagen dragen

Hanna, Herlina en een heleboel moeders

kleuren in Kota Palem 2

kleuterschool Kota Palem 1 in het groen

Bert geeft aardrijkskundeles

muurschildering maken

kleuren over de schepping

Herlina geeft cursus aan de juffen

vingerverven met Hanna

heerlijk verven onder begeleiding van Hanna

Hanna met de kinderen bij het hotelletje

Herlina en Pak Lendra bij de grond van het gemeenschapshuis

het gloednieuwe bamboehek bij KPI 2

Anis en Herlina bij de palmlantage

Met Pak Jopie bezoeken we de sawit - de palmplantage - waar de stichting haar naam aan ontleent. Pak Jopie doet het beheer van de plantage voor Anis, aan wie we het gebruiksrecht ervan hebben overgedragen.

Pak Lendra leidt ons naar het terrein van het toekomstige gemeenschapshuis. Het ligt er nu nog wat moeilijk bereikbaar bij, maar waarschijnlijk wordt er volgend jaar een asfaltweg aangelegd. We moeten dus nog wat geduld hebben om te kunnen beginnen met de bouw. Het terrein zal uiteindelijk tamelijk centraal in Pulang Pisau liggen. Een mooie plek met veel mogelijkheden.

Palangkaraya en Tangkiling

Anis gaat weer naar Banjarmasin en wij reizen verder. Fantastisch dat Anis de hele tijd in Pulang Pisau bij ons is gebleven en ons overal naar toe gebracht heeft.

De zoon van de eigenares van Reformasi brengt ons op 26 oktober naar Palangkaraya, een reis van pakweg twee uur. We bidden met hem en hij neemt Jezus aan. In Palangkaraya verblijven we in een guesthouse dat Berti al voor ons heeft gereserveerd. Berti zelf komt ons daar ophalen.

We worden door Berti gevraagd voor een vrouw te bidden die zelfmoord wilde plegen. Later vertelde die vrouw aan ons dat ze net voor we aankwamen aan God gevraagd had of Hij iemand wilde sturen om voor haar te bidden. Haar gedachten zijn door het gebed helemaal veranderd.

We gaan naar de kerk van Berti en haar man Sirait in Tangkiling. Die plaats ligt een klein uur boven Palangkaraya.

Aan het begin van de avond is er een samenkomst. Die openen we met lofprijzing. Herlina mag daarna spreken over het onderwerp 'gebed'. Vervolgens verzamelen we van alle aanwezigen gebedsbriefjes die in een pan verbrand worden.

Herlina deelt boekjes uit over het thema gebed, die ze van Ferry heeft gekregen. Bert sluit de samenkomst af met gebed.

Daarna vieren we nog de verjaardag van een jongetje van drie jaar. Drie jonge dames uit de gemeente rijden ons aan het eind van de avond terug naar Palangkaraya.

gebedsbriefjes verbranden

de kerk van Berti en Sirait in Tangkiling

Berti in gebed in haar gemeente

Herlina spreekt in de kerk van Berti

Bert bidt, Herlina vertaalt

Hanna met de kinderen van de kerk van Berti

Bert spreekt over 'creativiteit'

De volgende dag worden we weer opgehaald. In Tangkiling houden we eerst een worship voor de kinderen. Daarna gaat Hanna met hen knutselen. Met waskrijt dit keer. De kinderen maken een tekening van zichzelf als koning of koningin. Want dat zijn ze in Gods koninkrijk. Het is een erg gezellige middag.

Om een uur of zes 's avonds start een bijeenkomst voor de jongeren. Na de praise houdt Bert voor hen een overdenking over 'creativiteit'. Daarna praten de jongelui daarover door in kleine groepjes. Iets wat ze niet echt gewend zijn, maar wel snel oppakken. Berti en haar man brengen ons daarna weer naar het guesthouse.

één van de koninginnen

in een groepje vertellen welke gaven je bij elkaar ziet

Op vrijdag 28 oktober verkennen we de wijk waar het guesthouse staat. We komen onder andere langs een middelbare school. Herlina badmintont met de jongelui op het schoolplein en Hanna heeft veel aandacht van de kinderen, zoals ze vaak in Indonesisch meemaakt.

's Avonds bezoeken we een dienst in een klein kerkje van Berti en haar man in Palangkaraya. Meer dan een schaftlokaal is het niet. Ernaast wordt een grote nieuwe kerk gebouwd. Herlina heeft daar in de vorige reis het fundament voor mogen leggen. We zijn maar met een paar mensen, maar het is een gezegende avond. We hebben elkaar over en weer kunnen bemoedigen. Een bijzonder afscheid van Kalimantan. Zaterdag gaan we al heel vroeg naar het vliegveld, opnieuw naar Jakarta.

Bert en Herlina met Berti en haar dochter Teona

voorbereiding voor een broeder in Palangkaraya

in de kerk in Palangkaraya

de kerk in aanbouw

Sirait in gebed met de tekening van de nieuwe kerk op de achtergrond

even badmintonnen bij een school

Jakarta

We nemen op zaterdag 29 oktober afscheid van Hanna. Dat doen we met een gezellige maaltijd in een restaurant bij Kiekie in de straat. Hanna blijft nog een paar dagen in Indonesië en bezoekt onder andere de prachtige botanische tuinen in Bogor. Daarna reist ze door naar Thailand.

Herlina en Bert ontmoeten zondags Santosa en Grace en hun kinderen. Dat doen ze bij hen in de kerk. Het is een internationale kerk met diensten in het Engels. Na de dienst gaan we nog samen uit eten.

Verder ontmoeten we deze week nog een keer Eva, nu wat langer dan tijdens de eerste week. We praten met haar onder meer over haar verlangen om iets te beginnen in Pulang Pisau op Kalimantan.

We ontmoeten ook Evie, die we al kennen uit de studietijd van Bert in Delft. Heel bijzonder om elkaar na zeker twintig jaar weer te ontmoeten. Vooral mooi om te zien wat God allemaal in haar leven en dat van haar gezin doet.

De laatste dagen van onze reis staan in het teken van het trouwfeest van één van de zonen van Kiekie. Dat feest is over twee dagen verdeeld. De eerste dag is de trouwplechtigheid in de kathedraal. Die is letterlijk te midden van demonstrende moslims tegen de christelijke gouverneur van Jakarta. Gelukkig is er uitgebreide bescherming van de politie.

Het echtpaar haalt de TV en mag daar te midden van het tumult, getuigen van de vrede van God. De laatste volle dag van ons verblijf maken we de trouwreceptie mee, waar we ook nog een paar oude bekenden treffen.

En dan zit de reis erop. Zondag 6 november vliegen we terug naar Schiphol. In het vliegtuig zitten we naast een Indonesische vrouw. Herlina bidt met haar en ze neemt de Here Jezus aan.

Martijn komt ons maandagochtend heel vroeg ophalen. Hij heeft lekkere warme truien voor ons bij zich. Echt nodig. Het is inmiddels winter in Nederland. Maar de warmte van het land Indonesië, en vooral de warmte van de vele ontmoetingen met de mensen, blijft in ons.

eten met Santosa, Grace en hun kinderen

ontmoetingen met Eva (boven) en Evie (onder)

het echtpaar te midden van politie en militairen

*Volken, klap in je handen.
Zing en juich voor God!
Want de Heer is de Allerhoogste,
iedereen moet hem eren.
Hij is een machtige koning,
hij heerst over de hele aarde.*

*Als God op zijn troon gaat zitten,
juicht iedereen voor hem
en klinken er trompetten.
Zing, zing voor God!
Zing, zing voor onze koning!
God is koning van de hele aarde,
zing daarom een lied voor hem.*

uit Psalm 47

